

Засідання круглого столу на тему:  
**«Залучення батьків до освітнього процесу  
як шлях до співпраці»**

План

1. «Організація освітнього процесу на засадах педагогіки партнерства» – вихователь-методист Артемчук В.Ф.
2. «Напрями співпраці з батьками» - вихователь Велика К.Д.
3. «Співробітництво закладу дошкільної освіти з батьками» - вихователь Калугаряну О.В.
4. «Від чого залежить успіх співробітництва» - вихователь Топчій А.О.
5. «Шляхи співпраці педагогічного колективу і батьків вихованців» - вихователь Шульц О.М.
6. «Батьки як помічника педагога» - муз керівник Арсенюк Т.О.
7. «Пріоритетні напрями роботи з батьками» - вихователь Келін В.О.

Щоденник, розділ «Різні форми методичної роботи»  
Переписати тему і план. Зробити **короткі** нотатки – саме головне.

**Педагоги, які зазначені в плані у звіті пишуть:** «Взяла участь в засідання круглого столу на тему: «Залучення батьків до освітнього процесу як шлях до співпраці» (онлайн-режим). Підготувала виступ на тему: «.....», під час якого ознайомила присутніх з ..... За результатами засідання для себе відмітила., що ..... (кожен пише своє) + фото з щоденника.

**Інші педагоги в звіті пишуть:** «Взяла участь в засідання круглого столу на тему: «Залучення батьків до освітнього процесу як шлях до співпраці» (онлайн-режим). Брала участь в обговоренні питань. За результатами засідання для себе відмітила., що ..... (кожен пише своє) + фото з щоденника.

## **Організація освітнього процесу на засадах педагогіки партнерства**

Особливу роль у забезпеченні повноцінного та всебічного розвитку дитини відіграє ефективна взаємодія закладу дошкільної освіти і сім'ї. Саме у сім'ї закладаються основи розвитку дитини, відбувається її первинна соціалізація, формується ставлення до себе та довкілля. Своєю чергою, у закладі дошкільної освіти дитина навчається взаємодіяти з однолітками, організовувати власну діяльність. Відбувається подальше вмотивування її ціннісної ієрархії і поведінки. Ефективність дошкільного виховання значною мірою визначається тими відносинами, що складаються між вихователями і батьками. Саме тому необхідно, щоб дитячий садок та сім'я співпрацювали. Тільки так можливо забезпечити неперервність виховних впливів та створити сприятливі умови для реалізації єдиних вимог щодо формування і розвитку кожної дитини.

Робота з батьками традиційно є важливою складовою дошкільної освіти, адже заклад цієї ланки освіти є першим соціальним середовищем, до якого дитина потрапляє із сім'ї. І сьогодні ефективність дошкільного виховання пов'язана з **організацією освітнього процесу на засадах педагогіки партнерства** – педагогіка, що ґрунтується на партнерстві між дітьми, педагогом і батьками. В основі педагогіки партнерства – спілкування, взаємодія та співпраця між педагогами, дітьми і батьками. Розуміння того, що саме в сім'ї закладається фундамент повноцінного фізичного і психічного розвитку дитини, спонукає дошкільний заклад до пильного вивчення запитів, потреб і вимог сучасної сім'ї, тобто, до тісної взаємодії дошкільного навчального закладу і родини.

**Партнерство** у дошкільному закладі має базуватися на засадах добровільності, рівності, порозуміння та взаємодопомоги. Права та обов'язки учнів, батьків та вихователів треба чітко формулювати, а головне – усвідомлювати і захищати. Саме так зусилля кожного з них будуть спрямовані на досягнення спільної мети. Адже саме поведінка дорослих, їхні слова та вчинки є для дітей прикладом для наслідування. Вони впливають на світогляд вихованців, на сприйняття ними суспільної ролі.

Завдяки такому підходу батьки можуть повною мірою включитися до освітнього процесу. Це дозволить визначити спільне бачення траєкторії розвитку дитини, чітко усвідомити права та обов'язки одне одного, мінімізувати загрозу виникнення непорозумінь. Партнерські взаємини між педагогом та батьками діють можливість оперативно реагувати на актуальні виклики та проблеми, а саме відстежувати зміни у поведінці дитини, краще розуміти її вподобання та життєві орієнтири.

Рівноправність взаємин між педагогом і родиною вихованця дозволяє зменшити ризик виникнення конфліктних ситуацій. А якщо суперечності все ж виникнуть, їх завжди можна розв'язати конструктивно, знайшовши компромісне рішення. Така модель взаємодії дорослих неодмінно стане взірцем для дітей. Саме завдяки педагогіці партнерства такі поняття, як толерантність, співчуття та свобода вибору можуть стати основоположними для нашого суспільства.

## Напрями співпраці з батьками

Як закладу дошкільної освіти й батькам працювати разом розвиваючи партнерство? Є два суттєві напрями успішної співпраці:

1. Постійне, чітке, двостороннє спілкування.
2. Різні способи залучення батьків до освітнього процесу та дозвілєву діяльність.

Залучаючи батьків до освітнього процесу, педагоги мають розуміти переваги такої співпраці для усіх: дітей, батьків і педагогів .

*Присутність у групі батьків має для них наступні плюси:*

- вони можуть спостерігати за своїми дітьми на тлі їх однолітків, що дає можливість краще розібратися в питаннях розвитку дитини, навчитися і вдома застосовувати відповідні методи виховання;
- у батьків формується більш висока оцінка досягнень своїх дітей і гордість за них; з'являється можливість попрацювати в професійному середовищі, що може спонукати до отримання додаткової освіти, вступу на які-небудь курси або навіть перетворитися на постійну роботу;
- розвивається більш глибоке розуміння процесу навчання дітей дошкільного віку; формується правильне розуміння можливостей навчання і труднощі, які з цим пов'язані;
- виникає довіра до вихователів та іншим працівникам дитячого садка;
- робиться вибір дитячого саду для другої дитини;
- батьки навчаються видам діяльності, якими можна із задоволенням займатися з дітьми вдома;
- дорослі знайомляться з друзями своїх дітей, про яких знають з розповідей сина або дочки;
- встановлюються тривалі дружні зв'язки з іншими батьками.

*А ось що відбувається з дітьми, коли вони бачать своїх батьків у групі:*

- у їх свідомості виникає позитивна зв'язок між сім'єю та дитячим садом: якщо діти відчують, що членів їх сім'ї беруть у саду з відкритим серцем, то у них виникає більш довірче відношення до працюючих в групі дорослим;
- присутність і участь батьків у заняттях доставляє особливе задоволення дітям, сприяє їх успіхам;
- у дитини спостерігається буквально зліт почуття власної гідності, навіть якщо участь членів сім'ї носить рідкісний і нетривалий характер;
- знайомство з іншими дорослими розширює соціальний досвід і дає позитивні моделі для наслідування;
- діти починають визнавати повноваження інших дорослих (крім вихователів) і ставляться до них як до джерела знань і досвіду;
- взаємодія з сім'ями дітей, які представляють різноманітні культурні традиції, створює можливість для формування толерантності;
- діти з неповних сімей зможуть частково реалізувати свою потребу у спілкуванні, увазі, пестошах.

*А ось деякі позитивні моменти для педагогів і всього дитячого садка, які виникають при залученні до роботи в групі членів сімей вихованців:*

- зміна співвідношення "дорослий-дитина" в групі. Вихователі отримують можливість проводити більше часу з окремими дітьми і працювати з малими групами;
- можливість використання захоплень, талантів, знань та інтересів батьків у процесі занять з дітьми;
- можливість закріплення знань, отриманих у дитячому садку з допомогою занять удома;
- відбувається більш тісне спілкування між батьками;
- батьки стають учасниками процесу прийняття рішень з питань життя дитячого саду;
- можливість зрозуміти, як батьки мотивують своїх дітей, побачити, як мами і тата допомагають своїм дітям виконувати завдання;
- можливість дізнатися, які заняття і захоплення дорослі члени сім'ї поділяють зі своїми дітьми (наприклад, приготування їжі, гра на музичних інструментах).

Залучення батьків та інших членів сім'ї до освітньо-виховного процесу є **необхідним, передусім для дітей**. І не тільки тому, що діти більше дізнаються про своїх батьків. Важливою є та любов і вдячність дітей до своїх рідних і близьких, які виявляється так багато знають, вмють, можуть.

### **Співробітництво закладу дошкільної освіти з батьками**

В основу взаємодії сучасного дошкільного закладу і сім'ї покладається співробітництво. Ініціаторами його встановлення має виступати дошкільний навчальний заклад, оскільки педагоги професійно підготовлені до освітньої роботи. Педагог усвідомлює, що співробітництво потрібне в інтересах дитини. В цьому необхідно переконати батьків. Тому важливе питання діяльності дошкільного закладу - готовність педагога спілкуватись з батьками, будувати позитивні, педагогізовані стосунки. Вихователь має володіти певними особистими якостями, насамперед вмінням уважно вислухати батьків і, звичайно, бути професіоналом у своїй роботі як з дітьми, так і з батьками.

Вирішуючи питання педагогізації батьків, слід акцентувати увагу на:

- дитину, як найбільшу цінність, яка виховується відповідно до сімейних традицій;

- батьків (сім'я, родина) – найбільша моральна цінність, оберіг моралі й духовності;

- педагога – професіонала, партнера, який створює дух творчості, спрямовує взаємодію, вчить мистецтву життя, життєвої компетентності.

Щоб найкраще, найвідповідальніше підійти до виховання дитини, батьки разом з вихователями повинні збудувати свої стосунки на принципах взаємної поваги, розуміння важливості один одного і усвідомлення того, що таке партнерство матиме довготривалий вплив, на користь усіх. Завдяки тісному співробітництву дошкільного навчального закладу з батьками

та іншими старшими членами родини навколо дітей створюється атмосфера довіри, підтримки, взаєморозуміння, єдиних вимог. Це означає, що батьки та інші члени родини мають перестати бути пасивними, виступати в ролі експертів чи спостерігачів, і почати діяти з вихователями і дітьми на засадах партнерства з правом ініціативи, активної дії, самоконтролю. Вони рівноправні партнери і союзники.

Такий підхід сприяє зближенню в дитячій свідомості образів педагога і членів сім'ї за рахунок набуття цими найближчими людьми спільних рис, певного уподібнення. Зокрема, образ вихователя пом'якшується, споріднюється з образами батьків. Водночас дитина починає сприймати членів родини не лише як людей, що обслуговують її, задовольняють усі примхи, витримують вередування тощо, але й як авторитетних вимогливих вихователів, носіїв цікавої інформації, багатьох умінь, здібностей. Дія принципу взаємопроникнення дошкільного закладу і сім'ї, цих двох таких важливих соціальних інститутів, забезпечує поєднання сімейного і суспільного виховання в одну суцільну ланку, спрямовану на реалізацію єдиної мети — всебічний, гармонійний розвиток особистості.

При організації співпраці слід дотримуватися таких правил

- Співпрацювати з батьками необхідно.
- Примушувати до співпраці не доцільно, натомість варто заохочувати.
- Залучення до співпраці слід здійснювати поступово - покроково.
- Починати педагогу слід із презентації власної компетентності.
- Необхідно постійно вдосконалювати рівень своєї педагогічної майстерності й здійснювати творчий пошук методів і форм залучення родин до участі в освітньому процесі закладу.

### **Від чого залежить успіх співробітництва**

Успіх співробітництва вирішальною мірою залежить від взаємних установок сім'ї і дошкільного закладу. Найсприятливіше вони складаються за умов, коли обидві сторони усвідомлюють необхідність цілеспрямованого впливу на дитину і довіряють одне одному. Батьки повинні бути впевненими, що їх участь у житті дитячого садка важлива не тому, що цього хоче вихователь, а тому, що це важливо для розвитку їхньої дитини. Вони повинні усвідомити конкретні позитивні наслідки для дитини, через їх включення у життя дошкільного закладу. Важливо, щоб батьки були впевнені в хорошому ставленні педагогів до дитини, відчували їх компетентність з питань виховання, поцінювали його особистісні якості (доброзичливість, чуйність, увагу до людей, турботливість). Така довіра сама є проявом спонтанності: вихователь повинен заслужити її добром, небайдужим ставленням до дитини, вмінням пробуджувати в ній красу, щирість і милосердя. До цього треба віднести ще культуру спілкування, тактовність і взаємоповагу.

Для узгодження дій родини та дошкільного навчального закладу як суб'єктів виховання доцільно дотримуватися таких вимог:

- Співпраця родини і дошкільного закладу має ґрунтуватися на взаємоповазі, рівноправному партнерстві.
- Основою співпраці є взаємна довіра. Особливу роль в її зміцненні відіграє порозуміння. Кожен суб'єкт має знати функції всіх суб'єктів та зміст їх діяльності, чітко уявляти власну роль у взаємодії. Саме про це треба домовитися заздалегідь.
- Співпраця сім'ї, дошкільного навчального закладу можлива лише за умови їх певної духовної єдності. Підвалиною цієї єдності є любов до дитини, сприймання її як вільної особистості, розуміння проблем становлення людської гідності, дорослішання і творчого розвитку.
- Педагогічний колектив та колектив батьків - це має бути єдиний живий організм, об'єднаний спільною метою, гуманними стосунками та високою відповідальністю.

Щоб принцип взаємодії, спільності виявився реально діючим, дошкільна установа має відмовитися від монологу, звички лише керувати батьками, натомість надати перевагу діалогу. Педагогічна допомога батькам повинна спиратися на ретельне і всебічне вивчення кожної сім'ї, кожної дитини. Це повинен бути союз особливого призначення, що ґрунтується на тонких духовно-моральних і емоційно-інтелектуальних переконаннях

### **Шляхи співпраці педагогічного колективу і батьків вихованців**

Шляхи співпраці педагогічного колективу і батьків вихованців може відбуватися таким чином:

- активна допомога батьків у створенні умов для успішного розгортання освітнього процесу: дизайн групових приміщень або тематичних куточків, озеленення майданчиків, виготовлення ігрових матеріалів;
- періоди підготовки до свят, оскільки вони об'єднують дітей і дорослих спільними переживаннями та справами. Участь батьків у святах та розвагах. Створюють атмосферу піднесеності, сюрпризності, веселого настрою;
- батьки за домовленістю з адміністрацією можуть очолити гурткову роботу (як додаткову послугу) в масштабах усього дошкільного закладу. Таку ініціативу важливо підтримувати, особливо з огляду на те, що реалізується вона безкоштовно.
- участь в батьківсько-дитячих проектах.

Ідеї батьків слід цінувати, до їх порад - прислухатися. Бажано разом з батьками обговорювати і розв'язувати глобальні проблеми та конкретні питання, приймати важливі рішення. Тільки завдяки високій культурі спілкування педагогів і батьків, доброзичливості, неупередженості у розв'язанні різних проблем можна досягти ефективної взаємодії дошкільного закладу і сім'ї. А саме:

- ✓ Доброзичливість, оптимізм, привітність у стосунках з батьками.
- ✓ Щире зацікавлення до батьків вихованців, особистісний підхід до проблем сімейного виховання у спілкування з ними.
- ✓ Заохочення батьків до участі в спільній роботі з дитиною і педагогом, колективом ЗДО.

- ✓ Залучення батьків до аналізу (оцінювання) успіхів дитини

### Батьки як помічники педагога

Вочевидь, роль батьків як волонтерів є найбільш звичною у наш час – час, коли не вистачає ресурсів, особливо фінансових і матеріальних. Керівники закладів і педагоги вже звикли, що батьки допомагають у проведенні ремонту приміщень, придбанні необхідних матеріалів тощо. Проте, батьки можуть надавати й іншу, не менш цінну допомогу в усіх аспектах життя закладу, як наприклад:

- Помічник педагога у роботі з дітьми – батьки або інші члени родини можуть допомагати педагогу в організації та проведенні навчальних занять, підготовці навчальних матеріалів.
- Помічник педагога у роботі з іншими батьками – допомога вихователю у контактуванні з іншими батьками для поширення важливої інформації, ознайомленні нових батьків з особливостями життя групи та ін.

Присутність **батьків у дошкільному закладі** дозволить істотно змінити життя дітей, створити домашню атмосферу, допомогти вихователю тієї чи іншої дитячої діяльності, допоможе **батькам** об'єктивно оцінити сильні і слабкі сторони у вихованні дитини.

Педагоги отримують багато додаткових відомостей про індивідуальні особливості кожної дитини, про емоційний характер спілкування в сім'ї, про формування різних трудових навичок і звичок, для яких сім'я має більші можливості. Відкриті, зацікавлені контакти з сім'єю допоможуть виявити кращий досвід сімейного виховання, зацікавити інших. І батьки, і педагоги зможуть краще зрозуміти дитину, врахувати її бажання, інтереси, потреби. Такий підхід передбачає сприйняття дитини як унікальної особистості, визнання її прав, ставлення до неї як до суб'єкта з власними потребами розвитку. Це вимагає від батьків володіння певними знаннями про закономірності її розвитку та відмови маніпулювання нею у здійсненні вибору профілю та інтенсивності подальшого навчання.

Коли у групі є додаткова доросла людина, у педагога збільшуються можливості організації роботи в малих групах. Помічник педагога може допомогти у різних видах діяльності – читати книгу, слухати розповіді дітей, допомагати дітям виконувати мистецькі роботи.

Хоча педагоги часто скаржаться на відсутність допомоги і розуміння з боку батьків, вони часто самі не завжди готові до такої співпраці. Для багатьох педагогів робота з помічником буде новим досвідом, а будь-який новий досвід – це вихід із власної зони комфорту. Проте, присутність і робота помічника педагога має цілу низку переваг, які згадувалися раніше. Список цих переваг нагадуватиме педагогам про користь такої співпраці, а найкращим початком її буде той момент, коли кожен насправді повірить у плідність цієї співпраці.

Важливим чинником успішного залучення батьків в якості помічників педагога є планування, педагогу варто переглянути розклад, щоб з'ясувати,

коли саме потрібна буде допомога з боку батьків. Для цього добре пригадати усі аспекти діяльності протягом дня., і визначити, коли саме буде потрібна допомога.

### **Пріоритетні напрями роботи з батьками**

Отже, насамперед, педагогічний колектив повинен взяти собі за пріоритетні напрямки роботи з батьками:

- ✓ залучення батьків до співпраці у створенні належних умов для життєдіяльності та розвитку дітей;
- ✓ сприяння підвищенню психологічної та педагогічної компетентності батьків щодо розуміння закономірностей розвитку дитини, а також питань навчання і виховання дошкільнят;
- ✓ всебічне вивчення становища, статусу родини та моделі взаємодії з ними для здійснення диференційованого підходу;
- ✓ залучення батьків до активної участі в заходах, що проводяться в дошкільному закладі, формування в них відчуття приналежності до колективу дитячого садка як однодумців і співників;
- ✓ формування усвідомленого розуміння батьками своєї відповідальності за максимальне забезпечення дитині повноцінного життя в майбутньому.

Важливий напрям своєї діяльності педагогічний колектив дошкільного закладу повинен вбачати в збагаченні знань вихователів про сімейне виховання, поглибленні педагогічних знань батьків, досягненні єдності виховного впливу на дитину в сім'ї і в дошкільному закладі.

Удосконалювати роботу з батьками - це у разі необхідності вносити зміни, які збагачують зміст і форми роботи, покращують різні її показники, роблять більш доцільною, сучасною, гнучкою. Процес удосконалення — довготривалий та безперервний. Його можна здійснювати у різних напрямках:

- гуманізація змісту і форм роботи з сім'єю;
- гармонізація взаємин педагогів та батьків;
- підвищення ефективності застосовуваних вихователем у роботі з батьками;
- прийомів та засобів впливу.